

Маргьорит Юрсенар
Послеслов от 1978 г.
към „Източни новели“

ТОВА НОВО ИЗДАНИЕ на „Източни новели“, освен многобройни, чисто стилистични поправки, ги представя същите, каквито се явиха за пръв път в книжарниците през 1938 г. Единствен финалът на „Обезглавената Кали“ бе написан наново, за да изпъкнат някои метафизични виждания, неотделими от тази легенда, без които, гледана през западни очи, тя не е нищо повече от мъглява „Галантна Индия“. Друга една новела, „Вградените в Кремъл“, отдавнашен опит за тълкуване на едно старинно славянско предание, бе отстранена като решително неподдаваща се на обработка.

От десетте оставащи новели (заглавието „Приказки и новели“ може би повече щеше да подхожда на разнородния материал) четири са повече или по-малко свободни мои версии на автентични легенди. „Как бе спасен Ван Фу“ е вдъхновена от старинна китайска даоистка апология; „Усмивката на Марко“ и „Млякото на смъртта“ идват от средновековни балкански балади; „Обезглавената Кали“ има за основа един неизчерпаем индийски мит, същият, от който се раждат Гьотевото „Бог и баядерка“ и „Разменените глави“ на Томас Ман. От друга страна, „Мъжът, който обикнал самодивите“ и „Вдовицата Афродисия“ („Червената глава“ в първоначалното издание) са почерпени от вестникарски съобщения или суеврия в днешна, или по-точно във вчерашна Гърция, тъй като бяха нахвърляни между 1932 и 1937 г. „Света Богородица На Ластовиците“ е изцяло авторова измислица, опит да се изтълкува очарователното име на един малък параклис в атическото поле. В „Последната любов на принц Генджи“ героите и рамката са заимствани не от мит или легенда, а от един велик старинен литературен текст, от прелестния японски роман от XI век, „Генджи Моногатари“ на романистката Мурасаки Шикибу, която в шест-седем тома разказва премеждията на един азиатски Дон Жуан с висок стил. Но с много характерна изтънченост Мурасаки „претупва“, така да се каже, смъртта на своя герой и от главата, където представя решението на овдовелия Генджи да се оттегли от света, минава направо на онази, в която смъртта му е вече факт.

Включената тук новела има за цел, ако не да запълни този пропуск, то поне да помечтае какъв би бил този епilog, ако самата Мурасаки го бе написала. „Край на Марко“, новела, която от години се каня да напиша, се появи едва през 1978 г. Приказката черпи извора си от един фрагмент от сръбска балада, споменаващ за смъртта на героя от ръцете на някакъв загадъчен, безлик и алегоричен пришелец. Но откъде ли съм научила тази история, толкова пъти премисляш през годините? Вече не мога да кажа, не я откривам и в няколкото текста от този жанр, които са

ми под ръка: там се срещат различни версии за смъртта на Крали Марко, но не и тази. И най-сетне, „Тъгата на Корнелиус Берг“ („Лалетата на Корнелиус Берг“ в едновременния текст) бе замислена като финал на един роман, останал досега незавършен. Нищо източно няма в нея, освен две бегли споменавания за пътешествия на художника в Мала Азия (от тях едното наскоро добавено) – с други думи, тази новела не е свързана с предшестващата го сбирка. Но не можах да устоя на изкушението да изправа очи в очи с големия китайски художник, изгубен и спасен вътре в творчеството си, този неизвестен съвременник на Рембранд, меланхолично размишляващ за своето.

Ще припомня за любителите на библиографии, че „Обезглавената Кали“ е публикувана в „La Revue européenne“ през 1928 г., „Ван Фу“ и „Генджи“ в „La Revue de Paris“, съответно през 1936 и 1937 г., и през същите тези години 1936–1937 „Усмивката на Марко“ и „Млякото на смъртта“ – в „Les Nouvelles Littéraires“, а „Мъжът, който обикнал самодивите“ в „La Revue de France“. „Краят на Марко“ бе отпечатана в „La Nouvelle Revue française“ през 1978 г.

КРАЙ

© 1978 Маргьорит Юрсенар
© 1992 Красимир В. Мирчев, превод от френски

Marguerite Yourcenar
, 1978

Сканиране и разпознаване NomaD, 2009 г.
Редакция: NomaD и sir_Ivanhoe, 2009 г.

Издание:

Маргьорит Юрсенар. Източни новели

Превод от френски: Красимир Мирчев, 1992
Художник на корицата: Здравко Денев, 2003
Издавателство „Пулсио“ – СуперМарто, 2003
Второ издание

Marguerite Yourcenar. Nouvelles orientales, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12239>]